

TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV
Educational and Scientific Institute of Philology
Foreign Languages Department for Faculties of History and Philosophy

LEARNING THROUGH LANGUAGE

*Proceedings of the International
Scientific and Practical Conference
“Learning through Language: International
Perspectives in Education”, 10 December 2025*

Kyiv – 2026

LEARNING THROUGH LANGUAGE

УДК 37.016:811

ББК 81.2-9я43

Навчання крізь мову: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Навчання крізь мову: Міжнародні перспективи в освіті», 10 грудня 2025 року. – К.: ПП АВІАЗ, 2026. – 230 с.

Редакційна колегія:

доц. Петренко С.В. (головний редактор), доц. Шабуніна В.В., доц. Даниліна С.Ю., доц. Лабенко О.В., доц. Михайленко О.О.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним питанням мовної освіти, зокрема проблемам мови та ідентичності, інноваційним стратегіям навчання і викладання, багатомовності та глобальної компетентності, мови для академічних і професійних цілей, а також оцінюванню мовних компетентностей і мовної політики.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Навчально-науковий інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2026 р.

Learning through Language: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference “Learning through Language: International Perspectives in Education”, 10 December 2025. – Kyiv: AVIAZ, 2026. – 230 p.

Editorial Board:

Assoc. Prof. Serhii Petrenko (Editor-in-chief), Assoc. Prof. Viktoriia Shabunina, Assoc. Prof. Svetlana Danilina, Assoc. Prof. Oksana Labenko, Assoc. Prof. Olena Mykhailenko

The collection presents the proceedings of an international scientific and practical conference addressing current issues in language education, including language and identity in education, innovative language teaching and learning strategies, multilingualism and global competence, language for academic and specific purposes, as well as language assessment and policy.

The authors of publications shall bear responsibility for the accuracy of facts, quotations, proper names and other information.

© Educational and Scientific Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv, 2026.

ЗМІСТ / CONTENTS

МОВА ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ В ОСВІТІ LANGUAGE AND IDENTITY IN EDUCATION	7
Liashenko, I. Crisis management in higher education during wartime: Insights from Sumy State University	9
Petrenko, S., Zuyenok, I. Building relationships through cross-cultural endeavors: Ukrainian outlook	12
Seliverstova, A. Anthroponyms as political labels: Ideologized neological formations in Italian mass media	17
Токменко О., Чернишова С. Формування мовної особистості в освітньому середовищі	20
Ішук А. Мовні стратегії цифрової комунікації в соціальних мережах	23
Латигіна А. Взаємозв'язок об'єктивної дійсності, мови, свідомості та культури	26
Латигіна Н. Культурно-мовна ідентичність крізь призму конструктивізму	31
Бевзюк Я., Міщинська І. Семантичний та професійний аналіз терміна «Peace» у дискурсі військових та прикордонників	37
Цупрун Т. Дискурс окупації як чинник трансформації мовної ідентичності: методологічні підходи аналізу	40
Летуновська І., Соловей Н., Малишева А., Чугай А. Математичний інтелект людини та межі штучного інтелекту	43
ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ МОВ INNOVATIVE LANGUAGE TEACHING AND LEARNING STRATEGIES	47
Liashenko, L., Andriichuk, T., Stepanenko, O., Krasnenko, O. Research-based learning in the area of next generation pedagogical technologies	49

Solovei, N., Letunovska, I., Chugai, A. AI technology implementation challenges in teaching English	56
Raikhel, A. Assessing global competence: Moving beyond grammar tests to measuring intercultural skills	63
Lutsenko, O., Seminikhyna, N. Enhancing learner autonomy through project engagement	67
Hubkina, V. Main trends in innovative language teaching and learning strategies	71
Sherstiuk, L., Yarush, O. The impact of AI-driven tools on modern foreign language learning	78
Stoliarchuk, H. Modern principles of listening training for developing noticing skills	83
Artomova, Ye. Past, present and future English teaching approaches	86
Borysenko, O. AI in professional communication: Ethical, stylistic, and pedagogical challenges	90
Starostenko, T. The modification of English-language teaching handouts through the AI platforms	93
Gayevska, O. Mnemonic techniques and AI-based digital tools in the teaching of languages, literatures and comparative studies	98
Mykolaichuk, A., Babych, M. How can we teach English with AI and still uphold ethical standards?	101
Pozhar, A. Collaborative online international learning (COIL) as a special language teaching and learning method	104
Мусієнко А., Тихонова Т., Шевченко О. Гейміфікація: історія та сьогодення	108
Кулешір М. Перевернуте навчання на заняттях з англійської мови як іноземної: тематичний тиждень «Медицина. Здоров'я»	115
Андросюк Г. Перспективи застосування ІІІ у сучасній мовній освіті: переваги та виклики	119
Рябокучма Т., Горбаченко А. Мовне навчання з підтримкою ІІІ: баланс між педагогічною взаємодією та інтелектуальними технологіями	125
Кирикилиця В. Якісна підготовка студентів ЗВО як складова державної мовної політики	128

Невинна Ю. Соціальні мережі у викладанні іноземних мов: можливості та виклики	132
МОВА ДЛЯ АКАДЕМІЧНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЦІЛЕЙ LANGUAGE FOR ACADEMIC AND SPECIFIC PURPOSES	137
Ilchenko, O., Kramar, N., Shelkovnikova, Z., Bedrych, Ya. Enhancing academic English proficiency: An analysis of teaching materials for PhD students at the National Academy of Sciences of Ukraine	139
Androsiuk, H., Sydorenko, O. Different means to enhance motivation in foreign languages learning	147
Labenko, O., Shabunina, V. DOGME: A conversation-based, low-material approach to teaching ESP for historians	151
Vinnikova, L. Human dimension of medicine: Rethinking professional identity in medical training	155
Bilan, N., Suima, I. Graphic content visualization techniques developing competence in intensive reading of English-language specialist texts	159
Naumenko, O., Musiienko, L. Lexical competence of future doctors: A strategy for step-by-step formation of an English-language professional vocabulary	164
Kozub, L. Enhancing English language learning for IT students: Innovative teaching strategies	168
Serdiukova, O. CLIL in teaching economics at university	171
Mykhailenko, O., Shevchenko, O. Translation-based activities in the foreign language classroom	175
Tsarova, L., Muravska, S. Etymology of linguistic comprehension anxiety for the development of professional communicative competence of future aviation specialists	178
Lastovets, M. English fluency acquisition in ESP lessons	183
Soshko, O. Effective academic writing strategies	188
Danilina, S. Gadamer and a pipe: How to stimulate discussion in the ESP class of philosophy students	191
Yankovets, O. Die Rolle der Deutschen Sprache bei der Ausbildung künftiger Grenzschutzbeamter	195

Бабушко С. CLIL у вищій школі: синергія змісту та мови як відповідь на вимоги ринку праці	198
Дубініна О. Використання проєктних технологій у процесі навчання іноземної мови за професійним спрямуванням у ЗВО економічного профілю	202
Красненко О., Степаненко О., Ляшенко Л. Готовність викладачів до використання моделі SAMR у викладанні англійської мови для спеціальних цілей	207
Ходакевич О., Мендрух Ю., Остапенко Е. Проблеми концептуалізації програм з професійної англійської мови (ESP) для фінансистів: передумови, переваги та системні виклики	214
Вуколова К., Зірка В. Нетворкінг в академічному середовищі: як побудувати навички академічної дискусії та дебатів у аспірантів технічних напрямків на заняттях з іноземної мови	218
Цепко Т. Інтеграція медіаграмотності та аналізу політичних наративів у навчанні англійської мови студентів напрямку «Політологія»	222
Мілова О., Морозова Г. Лінгводидактичні підходи до поєднання граматики й перекладу у професійній підготовці перекладачів	225

МОВА ДЛЯ АКАДЕМІЧНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЦІЛЕЙ
LANGUAGE FOR ACADEMIC AND SPECIFIC PURPOSES

ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПОЄДНАННЯ ГРАМАТИКИ Й ПЕРЕКЛАДУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Оксана МІЛОВА, Галина МОРОЗОВА

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Поєднання граматики й перекладу є одним із ключових аспектів професійної підготовки перекладачів, оскільки перекладацька діяльність ґрунтується на здатності точно інтерпретувати граматичні значення, відтворювати їх у мові перекладу та оцінювати їхню функціональну роль у тексті. Сучасна лінгводидактика розглядає граматику як систему смислів, що функціонують у конкретних дискурсах, а не як сукупність ізольованих правил (Cook, 2010). Для майбутніх перекладачів це означає необхідність формувати вміння аналізувати граматичні явища через їхні текстові, семантичні та прагматичні функції, що відповідає орієнтації перекладацької освіти на комунікативну адекватність та інтерпретативну точність.

Важливе місце посідає функціонально-семантичний підхід, який дозволяє розглядати граматичні категорії у контексті їхнього смислового навантаження. У перекладі часто важливо зберегти саме функцію висловлення, а не зовнішню форму. Як зазначає Munday (2016), переклад передбачає «переосмислення граматичних структур у світлі функцій, які вони виконують у вихідному та цільовому текстах». Наприклад, категорії часу й аспекту в англійській та українській мовах будуються на різних семантичних принципах, тому перекладач має аналізувати контекст, прагматичну інтенцію й жанрові особливості тексту, щоб знайти еквівалент, який точно передає значення.

Когнітивний вимір граматики також має важливе значення. Bassnett (2014) підкреслює, що переклад

неможливий без реконструкції концептуальних схем автора, які закріплюються в граматичних і синтаксичних моделях. Для студентів-перекладачів це означає необхідність розуміти, які концептуальні моделі стоять за конкретними граматичними формами, та вміти визначати, як ці моделі структурують смисл висловлення. Когнітивний підхід дозволяє інтегрувати граматичні знання у роботу з перекладом, адже він активізує процеси інтерпретації, категоризації та зіставлення структур двох мов.

Значний потенціал у поєднанні граматики й перекладу має корпусний підхід, який забезпечує роботу з автентичними текстами. С. Йоханссон (Johansson, 2007) доводить, що аналіз міжмовних відповідностей на матеріалі корпусів відкриває можливості для дослідження реального мовного вжитку, частотних моделей і типових перекладацьких стратегій.

Для студентів це означає рух від інтуїтивного прийняття рішень до статистично й контекстуально обґрунтованого перекладу. Корпуси дають змогу виявити граматичні патерни, колокаційні зв'язки та жанрові відмінності, що не завжди очевидні у традиційних підручниках.

Окремий аспект становить **прагматичний підхід**, у межах якого граматичні структури розглядаються як засоби реалізації комунікативних намірів. Б. Хатім та І. Мейсон (Hatim & Mason, 1997) зазначають, що переклад неможливий без урахування прагматичного ефекту тексту, тому граматичні форми мають аналізуватися через призму ввічливості, категоричності, соціальної дистанції та жанрових очікувань. Наприклад, варіанти модальних дієслів («might», «could», «should») у різних контекстах позначають ступінь припущення, необхідності або поради, і саме прагматичний аналіз допомагає перекладачеві знайти найбільш відповідну конструкцію в цільовій мові.

Інтерференція, що виникає через структурні відмінності між мовами, вимагає застосування

контрастивного підходу. М. Бейкер (Baker, 2018) підкреслює, що невідповідність граматичних систем є одним із найпоширеніших джерел перекладацьких труднощів. Тому завданням лінгводидактики є розробка таких форм навчання, які дозволяють студентам виявляти відмінності у синтаксичних моделях, систему валентності, засоби вираження модальності, темпоральні та аспектуальні значення. Контрастивний аналіз допомагає запобігати калькуванню та підсилює здатність інтерпретувати граматичні явища з урахуванням специфіки цільової мови.

У навчальному процесі доцільно використовувати інтегровані вправи, що поєднують граматичний аналіз і перекладацькі дії в одному завданні. В. Кук (Cook, 2010) наголошує, що переклад активізує більш глибокий рівень граматичної обробки, ніж механічні правила. Наприклад, студентам можна пропонувати переклад із поясненням функції обраної конструкції, зіставлення альтернативних граматичних моделей або аналіз ефекту зміни синтаксичної структури на смисл тексту.

Таким чином, поєднання граматики й перекладу в підготовці перекладачів передбачає комплексну інтеграцію функціонального, когнітивного, прагматичного, корпусного та контрастивного підходів. Кожен із них забезпечує власний тип аналітичної роботи: від виявлення смислових функцій граматичних категорій до моделювання перекладацьких рішень і формування навичок інтерпретації складних синтаксичних структур. Це сприяє розвитку граматики-перекладацької компетентності, яка є ключовою для професійної діяльності перекладача й забезпечує точність, адекватність і прагматичну відповідність перекладу.

References

Baker, M. (2018). *In Other Words: A Coursebook on Translation* (3rd ed.). Routledge.

- Bassnett, S. (2014). *Translation Studies* (4th ed.). Routledge.
- Cook, V. (2010). *Translation in Language Teaching*. Oxford University Press.
- Hatim, B., & Mason, I. (1997). *The Translator as Communicator*. Routledge.
- Johansson, S. (2007). *Seeing through Multilingual Corpora: On the Use of Corpora in Contrastive Studies*. John Benjamins.
- Munday, J. (2016). *Introducing Translation Studies: Theories and Applications* (4th ed.). Routledge.
- Nida, E. A., & Taber, C. (2003). *The Theory and Practice of Translation*. Brill.

Наклад 100 прим.
Віддруковано з оригіналів автора.

ПП «АВІАЗ»
08131, Київська обл., Києво-Святошинський р-н,
село Софіївська Борщагівка, вул. Лугова, 19